

Bevrijdingswoord

van den Minister-President

LANDGENOTEN,

De welhaast vijf jaren durende onderdrukking is ten einde. Het Duitse Rijk met zijn verraderlijke regering, die U naar het leven stond, is verslagen. De Duitse geheime politie loert niet meer aan uw huizen en wegen. Gij zijt verlost. Beloond is de moed van onze land-, zee- en luchtmacht en van onze koopvaardij.

Bekroond is de taaiheid van de mannen en vrouwen van het verzet in welke vorm ook. Gezegend is de standvastigheid, waarmee heel ons volk den onderdrukker heeft weerstaan. Met eer gesierd is het beleid van onze geëerbiedigde Vorstin, die op het punt staat met u verenigd te worden. Toegejuicht worden niet alleen alle Britse, Canadese en eigen brigades en stoottroepen, maar ook de Russen, Polen, Tsjechen, en alle strijdende naties, want dit is een offensief van alle naties tezamen. Wanneer u terugblijkt op de strijd, dan mag het even schijnen dat alles natuurlijk en vanzelfsprekend ware, maar wanneer u let op de dieptepunten op Juni '40, Februari '42 en ook op uw eigen noodtoestand van April '45, dan beseft u dat de bevrijding een wonder Gods is, waarvoor Hem in de eerste plaats eer en dank toekomt. Gij zijt vrij! Uw bevrijding is met bloed en zweet en angst en honger gekocht.

Honderdduizenden land- en rijksgenoten miljoenen van de verbonden volkeren aanschouwen deze dag van vreugde niet. Gij zijt vrij! Niet voor willekeur, maar om openlijk te doen, wat gij behoort te doen. Drinkt de beker der vreugde ten volle, maar vergeet het lijden, dat daarmee vermengd is, niet. Laat ons gedenken, temidden van de blijdschap, de doden en doodgemartelden, die na bloedige strijd en afschuwelijke foltering het zaad moesten zijn, waaruit de vrijheid ontkiemen kon. De regering weet uit ervaring uit het eerst bevrijde gebied, hoe zeer de mannen en vrouwen hunkeren om mee te mogen werken.

Gij zijt vrij! Om krijgsgevangenen en verbannen liefderijk op te nemen.

Gij zijt vrij om de waarheid weer te schrijven in de bladen, zoals ge in de ondergrondse pers met gevaar van uw leven meer dan vier jaar gedaan hebt.

Gij zijt vrij om de Nederlandse staatsinstellingen te herbouwen, na de willekeur van den overweldiger die ons knevelde, gehuld in het gewaad van schijnbaar wettige verordeningen, want de strijd is voorbij.

Gij zijt vrij om u voor te bereiden op de enorme taak; die u wacht in de Stille Zuidzee. Het lijden van 280.000 Nederlanders en miljoenen Indonesiers schreit ten hemel. Volk van Nederland, gij zijt vrij!

Uw regering nu nog in Londen maar weldra in uw midden teruggekeerd, is verzekerd dat gij in deze aangrijpende uren de vrijheid zo zult gebruiken dat ge daardoor evenals tevoren de eerbied afdwingt van bondgenoot en nageslacht, eerbied, die men al deze jaren gehad heeft.

Luisteraars in Oost en West, op zee en waar ook ter wereld: het Moederland is vrij!

Een nieuwe taak ligt voor ons allen onder leiding van de aanstonds nieuw te vormen regering.

Leve de Vorstin! Leve het Koninkrijk der Nederlanden!

Rondom de afwikkeling

De capitulatie van den vijand is een feit geworden, en heeft tegelijk tot een vreemde situatie geleid. De vijand heeft zich over gegeven, doch bezit nog de feitelijke macht. Het is nog geen echte bevrijding, al heeft het capitulatiebericht ons van veel angstige spanning verlost. Van bevrijding is eerst waarlijk sprake als zich geen enkele gewapende Duitser meer in West-Nederland bevindt. Daarom interesseert ons thans slechts één vraag, de vraag wanneer de eerste Geallieerde troepen hier zijn om den bezetter van de wapenen te ontdoen.

Het is moeilijk op deze vraag een concreet antwoord te geven. Onze toestand gelijkt min of meer op die van Noord-Italië en Zuid-Oostenrijk, waar de tijdsduur tussen het capitulatiebesluit en de eigenlijke ontwapening wel een viertal dagen besloeg. Dit betrof echter de capitulatie van 1 miljoen man en strekte zich uit over een heel wat groter en moeilijker terrein. De bezetting van de Vesting Holland wordt op 60.000 man geschat; de omvang van het gebied is ons genoegzaam bekend. Waarschijnlijk zal het ogenblik waarop de ontwapening hier aanvangt dus wel niet zo lang op zich laten wachten. Tot dat tijdstip is het zaak zich rustig en waardig te gedragen en geen provocaties uit te lokken. Wij hebben nog steeds met een vijand te doen. De capitulatie houdt echter in, dat de verdrukking een einde behoort te hebben genomen. Of de vijand al of niet gewapend is, doet aan deze voorwaarde niets af. Met spanning zien we uit naar de nadering der Geallieerden. De wegen kunnen geen zwaar beletsel vormen, daar er voor de voedselcolonnen immers een route bestaat. Zouden er bepaalde redenen zijn die de komst der Geallieerden kunnen vertragen, dan had Radio Oranje daar stellig wel de aandacht op gevestigd. Dit zou n.l. een zeer goed te gebruiken argument zijn om op kalmte aan te dringen, waaraan Radio Oranje zo vaak speciale aandacht wijdt. Dat zij daarvan niet heeft gerept, pleit voor de opvatting dat belemmerende factoren voor een Geallieerde opmars niet bestaan.

Hedenmiddag zijn de capitulatievoorwaarden voor de vijandelijke strijdkrachten in Nederland vastgesteld. Zondagnamiddag 4 uur wordt de overeenkomst van kracht.

Voorlopig wordt westelijk Nederland in quarantaine gehouden. Niemand mag dit gebied verlaten of betreden.

Blaskowitz heeft de Nederlandse Binnenlandse strijdkrachten ALS GEREGLD LEGER moeten erkennen.

De Duitsers moeten zich naar gevangenkampen begeven, waar zij worden ontwapend. Daarna volgt deportatie naar Duitsland.

JA, 't kan verkeren!

We zien op het ogenblik merkwaardige dingen gebeuren. Dingen die een klein beetje toelichting behoeven. Er zijn personen, die gedurende het grootste deel der bezettingstijd de begrippen Vrijheid en Recht zorgvuldig achter slot en grendel borgen. De hantering was zo riskant en het kon zoveel offers vergen. Beter kon je zover mogelijk met de Nazistroom meegaan. Zo hier en daar was de lijn dan nog wel wat te verbuigen. Een heel begrijpelijke redenering, maar niettemin totaal verkeerd. Doch niet zo begrijpelijk is, dat diezelfde personen thans menen het aangewezen adres te zijn om het volk voor te lichten. Dat is op zijn minst een ietwat wonderlijke gedachtengang. Wie in tijden van gevaar de ware betekenis van Vrijheid en Recht niet heeft gesnapt, is toch eigenlijk niet bekwaam om in tijden met minder risico waarlijk leiding te geven. Vandaar dat er straks een pers- en bestuurszuiveringsbesluit in werking treedt. De Regering acht zuivering terecht een volksbelang. Eerst grote schoonmaak, dan nieuwbouw!

Aan de bevolking

In tegenstelling met alle gunstige berichten over de voedselvoorziening der steden, geven wij de volgende feiten, ons medegedeeld van wel-ingelichte zijde. Het zal zeker enige dagen aanlopen, eer de bevolking het door de Geallieerden aangevoerde voedsel in handen zal krijgen.

Het aantal gevallen van honger-endeem neemt nog steeds toe. Daarom blijft onze oproep tot hulpverlening aan de stervende steden z'n dringende kracht behouden. Van aangekondigde rantsoenen kunnen de hongerigen niet leven. Wij moeten zoveel mogelijk hulp bieden.

Reeds drong de Nederlandse Regering er op aan, dat een ieder zijn voorraad, hoe klein ook, zou uitdelen aan zieken en zwakken.

Waarom is dit nog steeds niet gebeurd? Ook hier zijn mensen die gebrek lijden. Wie heeft moet hen helpen.

Adviescommissie Illegaliteit (Adco)
Hoeksche Waard.

Aan onze onderduikers

De Leiding der Landelijke Organisatie voor hulp aan Onderduikers (L.O.) verzoekt jullie na de bevrijding tot nader order niet naar huis terug te keren. Degenen die jullie door deze moeilijke jaren hebben heen geholpen, zullen je belangen blijven behartigen.

Binnenkort worden jullie tot nadere informaties opgeroepen.

Adco H.W.

Centrale Keuken Oud-Beijerland

Op grond van betrouwbare gegevens hebben wij in „De Koerier” van 4 Mei 1945 het personeel van de Centrale Keuken te Oud-Beijerland gewaarschuwd, het ontvreemden van goederen na te laten. Wij hebben geen namen willen noemen, wat tot gevolg had dat *alle* personeelsleden thans met een scheef oog worden aangezien. Om de goeden niet met de kwaden te doen lijden, willen wij met nadruk verklaren, dat wij uitsluitend bedoeld hebben de schuldigen zelf het laffe van hun handelingen onder het oog te brengen. Niet allen hebben zich hieraan vergrepen. Wij laten het aan de betrokkenen zelf over, om de passende schoen aan te trekken.

Laatste berichten

Onze werkelijke bevrijding zal volgens een heden te Wageningen gesloten overeenkomst tussen Z.K.H. Prins Bernhard en een afgezant van de Duitsen opperbevelhebber in Nederland (Gen. Blaskowitz), waarschijnlijk plaatsvinden door het wegtrekken der Duitse troepen naar een door de Geallieerden bepaald gebied, alwaar zij dan ontwapend zullen worden. Tevens is daar ter sprake gebracht het schieten van Duitsers op demonstrerende burgers, zoals dat vandaag in verschillende plaatsen is voorgekomen. Den Duitsers is medegedeeld dat allen die zich hieraan schuldig maken, als oorlogsmisdadigers zullen worden berecht.